

Kaupunginvaltuusto valitsi puheenjohtajakseen kertomusvuodeksi vt Saukkosen, ensimmäiseksi varapuheenjohtajakseen vt Rantalaa ja toiseksi varapuheenjohtajakseen vt Londenin (12.1. 5 §).

Merkittiin tiedoksi, että kaupunginvaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja oli kuollut 18.11. Hänen tilalleen kaupunginvaltuuston jäseneksi tuli varavaltuutettu palkka-asiansiht. Olavi Dahl (29.11. 720 §). Samaten merkittiin tiedoksi, että vt Leskinen oli kuollut 8.3. ja hänen tilalleen tuli varavaltuutettu konttorinhoitaja Olavi Valpas (22.3. 184 §).

Seuraaville valtuutetuille myönnettiin ero tehtävästään: vt Haralle 1.2. lukien, vt Sänki-

aholle 9.3. lukien ja vt Tuomelle 7.9. lukien. Vt Haran tilalle valittiin varajäsen Väinö Kekki, vt Sänkiähon tilalle varajäsen Liisa Vasama ja vt Tuomen tilalle ajaksi 7.—30.9. varajäsen Jaakko Turkka sekä ajaksi 1.10.—31.12. varajäsen Helvi Heinonen (26.1. 56 §, 22.3. 185 §, 20.9. 533 §).

Merkittiin tiedoksi, että valtuuston varajäsen Benson oli muuttanut kaupungin alueen ulkopuolelle ja näin menettänyt vaalikelpoisuutensa Helsingin kaupungissa (12.1. 20 §).

Valtuustolla oli kertomusvuonna 23 kokousta, joiden pöytäkirjojen pykäläluku oli 792.

1. Yleistä kunnallishallintoa koskevat asiat

Kaupunginvaltuusto

Keskeneräiset aloitteet. Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 18 §:n 3. mom:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain annettava valtuustolle tiedoksi luettelo aloitteista, joita ei ole edellisen vuoden loppuun mennessä lopullisesti käsitelty. Tällöin kaupunginhallitus voi tehdä tarpeellisiksi katsomiaan esityksiä luetteloon sisältyvien aloitteiden johdosta, kuten esim. esittää, että tietyt aloitteet olisi katsottava käsitellyiksi. Tämä merkitsee näiden aloitteiden poistamista diaarista ja seuraavasta rästiluetelosta, mutta ei aloitteisiin sisältyvien ehdotusten jättämistä vaille huomiota, koska ne tulevat harkittaviksi lauta- ja johtokuntien sekä virastojen ja laitosten valmistellessa esityksiään näistä kysymyksistä.

Vuoden 1972 alkaessa oli käsittelemättä 88 kaupunginvaltuutettujen edellisinä vuosina tekemää aloitetta. Kaupunginhallituksen antamien selostusten ja perustelujen nojalla valtuusto katsoi seuraavat rästiluetelossa mainitut aloitteet lopullisesti käsitellyiksi: n:o:t 1—8, 10, 11, 13—16, 18—21, 24, 26, 27, 29, 33, 35, 36, 43, 47, 48, 55, 62, 65, 66, 69, 78, 80

ja 81. Muilta osin luettelo merkittiin tiedoksi. Aloitteen n:o 9 johdosta valtuusto kehotti kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin, että asukkaat ja työntekijät voisivat valita kiinteistöyhtiöiden hallituksiin ja johtokuntiin oman edustajansa. Lisäksi valtuusto päätti hyväksyä seuraavat toivomusponnet:

1) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen aloitteen n:o 80 osalta, valtuusto päätti mielipiteenään todeta, että asematunnelissa oleva alkoholimyymälä olisi suljettava mahdollisimman pian ja viimeistään 1.9.1972 sekä antaa kaupunginhallituksen tehtäväksi ilmoittaa tästä Alko Oy:lle;

2) valtuusto päätti kehottaa kaupunginhallitusta ottamaan uudelleen harkittavaksi kysymyksen asematunnelin sulkemisesta öisin samoiksi ajoiksi kuin päärautatieasemanakin pidetään suljettuna;

3) hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen valtuusto edellyttää, että valtuustoaloitteiden tulisi olla niiden lopullisen käsittelyn yhteydessä kokonaisuudessaan kirjoitettuina esityslistalla;

4) valtuusto kehottaa kaupunginhallitusta kiirehtimään tutkimuksen suorittamista sairasta puolisoaan hoitavien vanhusten mää-

rästä ja ryhtymään välittömästi tutkimuksen edellyttämiin toimenpiteisiin näiden henkilöiden lomantarpeen tyydyttämiseksi kunnallisena sosiaalipalveluna (23.2. 134 §).

Käsitellessään v. 1969 ilmoitusta valtuutettujen tekemistä aloitteista, joita valtuusto ei v:n 1968 loppuun mennessä ollut lopullisesti käsitellyt, valtuusto katsoi eräät aloitteet lopullisesti käsitellyiksi ja muilta osin merkitsi luettelon tiedoksi. Vt Jokinen haki päätökseen muutosta lääninhallitukselta sillä perusteella, että valtuusto em. päätöksellä oli katsonut valittajan allekirjoittaman Malmin ampumaradan siirtämistä ja mahdollista aluevaihtoa koskevan aloitteen tulleen lopullisesti käsitellyksi siitä huolimatta, ettei kaupunginhallitus ollut valmistellut aloitetta kunnallislain 44 §:ssä ja valtuuston työjärjestyksen 18 §:ssä määrättävällä tavalla. Valittaja vaati päätöksen kumoamista kunnallislain ja valtuuston työjärjestyksen vastaisena, laista poikkeavassa järjestyksessä syntyneenä, valtuuston toimivallan ylittävänä ja valittajan yksityistä oikeutta loukkaavana. Lisäksi valittaja vaati, että kaupunginhallitus veloitettaisiin valmistelemaan aloite ja esittämään se valtuuston käsiteltäväksi. Kaupunginhallitus oli myös laiminlyönyt antaa kunnallislain 31 §:n mukaisen tiedon hänelle siitä, että aloite oli katsottu lopullisesti käsitellyksi. Koska päätös koski valittajaa myös yksityisesti, ei häneltä olisi saatu periä lunastusmaksua päätöspöytäkirjan otteesta. Lääninhallitus oli 19.6.1972 päättänyt, ettei valtuuston päätös koskenut valittajaa sillä tavoin yksityisesti, että se olisi ollut annettava hänelle todistettavasti tiedoksi pöytäkirjaotteella. Kun pöytäkirjaotteesta oli näin ollen voitu periä lunastusmaksu, lääninoikeus oli kunnallislain 31 ja 212 §:n säännösten perusteella hylännyt väitteet. Kun valtuuston päätöksellä ei myöskään ollut tarkoitettu lopullisesti ratkaista aloitteisiin sisältyviä ehdotuksia, vaan ne tulevat tai olivat jo tulleet valtuuston käsiteltäviksi muiden asioiden yhteydessä, ei valtuuston päätös ollut syntynyt laista poikkeavassa

järjestyksessä, ei ylittänyt valtuuston toimivaltaa, eikä muutoinkaan ollut lain tai asetuksen vastainen, tahi loukannut valittajan yksityistä oikeutta, lääninoikeus oli kunnallislain 44 ja 175 §:n perusteella hylännyt valituksen. Päätös merkittiin tiedoksi (18.10. 585 §).

Revisiolaitos

Viranhaltijat. Apul. revisori Toimi Kekkoselle myönnettiin hänen anomansa ero virastaan 7.9. lukien (6.9. 477 §).

Kaupungin v:n 1971 tilien tarkastus. Kuten aikaisemminkin v:n 1971 tilintarkastajat jakautuivat jaostoihin, joista jokainen sai tehtäväkseen perehtyä määrättyihin hallinnohaaroihin ja laitoksiin. Tilintarkastajat valitsivat puheenjohtajakseen kauppat.maist. Kurt Hjeltin, varapuheenjohtajakseen työnjoht. Viking Anderssonin sekä palkkiovirkaiseksi sihteerikseen varat. Veikko Kanervan. Tilinpäätöksen mukaan todettiin käyttötalouden ylijäämäksi 273.4 mmk. Tarkastusvuoden toiminta osoitti säästöä 21.8 mmk. Vuoden 1970 säästö oli 21 mmk.

Maksuvalmius parani kertomusvuoden aikana kassavarojen ja talletusten lisäyksen ollessa 48.9 mmk eli 13.7%. Lainat olivat henkikirjoitettua asukasta kohti 433 mk, v. 1970 vastaavasti 309 mk. Verontasausrahas-tossa oli v:n 1971 päättyessä 69.3 mmk ja käyttörahastossa 78.3 mmk. Kaupungin kantaomaisuuden nettolisäys oli kertomusvuonna 169.7 mmk ja puhdas kantaomaisuus vuoden päättyessä 2 884.9 mmk. Kaupungin siinänsä suotuisaan kehitykseen vaikutti kuitenkin heikentävästi kustannusten voimakas nousu ja tulojen hidastunut kasvu. Vuositilintarkastajat totesivat siirtomäärärahojen lisäyksen edelliseen vuoteen verrattuna olevan 51.4 mmk eli 15.2%. Siirtomäärärahojen osoittaminen ja sitominen määrätarkoitukseen jo vuosia ennen kuin vasta luonnosvaiheessa olevia suunnitelmia ehkä päästään toteuttamaan, ei ollut asianmukaista, koska

tämä aiheutti joidenkin muiden tarpeellisten ja toteutusvaiheessa olevien suunnitelmien täytäntöönpanon lykkääntymisen määrärahojen puutteeseen vedoten.

Suoritettuaan tarkastuksia eri virastoissa ja laitoksissa vuositilintarkastajat kiinnittivät huomiota lisäksi seuraaviin asioihin: hankintatoimiston toimesta hoidetun postin ja muun materiaalin kuljettamisen tarkoituksenmukaisempi ja taloudellisempi järjestäminen, korvauksen periminen ulkokuntalaisten rokkotamisesta, itäisen sairaalan rakennushankkeen suuruus, terveyden- ja sairaanhoidon kokonaisuohjelman laatiminen, kaupungin ja valtion sairaaloiden välisen työnjaon järjestäminen, aluelääkärijärjestelmän kehittäminen, sairaaloiden valtionavun maksattamisen nopeuttaminen, itäisen lääkäriaseman varoimallaitoksen tarpeettomuus, kodinhoitoavun kehittäminen ja avosairaanhoidon tehostaminen; vanhusten virkistystoiminnan tehostaminen, vanhusten päiväkotitoiminnan laajentaminen ja ateriapalvelun sisällyttäminen toimintaan, lastentarha- ja -seimirakennusten rakentamiskustannusten erilaisuus ja näiden hoitopaikkojen lisääminen sekä vuorotyötä tekevien lastenhoidon järjestäminen, virkaholhoajatoiminnasta kaupungille kuuluvan holhouspalkkion määrääminen, ulkokuntalaisten ammattikoulutuksesta kaupungille aiheutuvat kustannukset, kaupunginmuseon epätyydyttävät huonetilat, katurakennusosaston tilaamat kivityö- ja asfaltinpaikkausurakat, erään saatavan periminen sekä puhtaanapito-osaston sisäinen laskentatoimi, Kyläsaaren jätevedenpuhdistamon paalutustyön kustannukset, eri laitosten vähäisten korjaustöiden suorittamisen nopeuttaminen, Hämeentie 10:stä nuorisokerhotoimintaa varten hankitun huoneiston kauppa, vuokratulojen menetys ja käyttötarkoitus, Lauttasaaren koulukiinteistön käyttöönoton viivästyminen ja muutostöiden kustannusarvion nousu, Laajasalosta v. 1971 ostetun asuinrakennuksen vuokraaminen myyjälle, huoltoasemien vuokrat, Salmisaaren voimalaitoksen raskaan

polttoöljyn kalliosäiliöiden louhintaurakka, liikennelaitoksen yksityisille liikenteenharjoittajille suorittamat ajokilometrikorvaukset sekä joulukuun 1971 korvauksen virheellinen kirjaaminen, Suomenlinnan liikennekysymys, metron rakentamiskustannukset ja töitä koskevien tarjousten pyytäminen, pysyvän asuntonäyttelyn kustannukset ja näyttelyn kaupunkilaisille tuottama hyöty, kaupungin asuntotuotannon riittämättömyys ja pienasuntojen rakentamisen lisääminen ja yhteisväestönsuojien rakennuskustannusten periminen. Lisäksi vuositilintarkastajien kertomukseen sisältyi eräitä vähäisempiä huomautuksia. Kauppat.maist. Olli Heinonen oli eriväessä mielipiteessään todennut, että Helsingin kaupungin vaalituloksia oli väärennetty.

Vuositilintarkastajien kertomuksen johdosta kaupunginhallitus totesi, että siinä tehdyistä huomautuksista oli saatu asianmukaiset selvitykset ja muistutusten johdosta ryhdyttäisiin asiain vaatimiin toimenpiteisiin. Kaupunginhallituksen ehdotuksesta valtuusto päätti vahvistaa kaupungin v:n 1971 tilinpäätöksen sekä myöntää vastuuvapauden kaupunginhallitukselle ja muille tilivelvollisille (18.10. 595 §, khn mtö n:o 8 ja 15).

Valtuusto valitsi vuositilintarkastajat ja heidän varamiehensä tarkastamaan kertomusvuoden kunnallishallintoa ja tilejä. Nämä valitsivat keskuudestaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin (12.1. 6 §).

Kiinteän omaisuuden tarkastajat antoivat 24.3. kertomuksensa v:lta 1971. Kertomuksessa oli tehty eräitä huomautuksia, joiden johdosta ao. hallintoelimet antoivat lausuntonsa, joista kävi ilmi mihin toimenpiteisiin huomautusten johdosta oli ryhdytty. Valtuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti, ettei kiinteän omaisuuden tarkastajien kertomus antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (18.10. 594 §, khn mtö n:o 14).

Irtaimen omaisuuden tarkastajat jättivät kaupunginhallitukselle kertomuksensa 29.3. Tarkastajat totesivat, että irtaimen omaisuus-

den kirjanpidossa ja hoidossa havaittu edullinen kehitys jatkui myös v. 1971. Tarkastajien tekemät vähäiset huomautukset saatettiin suoraan ao. laitoksen ja revisioviraston tietoon. Tarkastajien käsityksen mukaan voimassa olevia irtaimiston luettelointiohjeita olisi syytä tarkistaa. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto katsoi, ettei irtaimen omaisuuden tarkastajien kertomus v:lta 1971 antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (18.10. 593 §, khn mtö n:o 13).

Kaupunginhallitus ja välittömästi sen alaiset virastot

Kaupunginhallituksen vuosijäseniksi valittiin kertomusvuodeksi kansak.op. Inkeri Airola, varat. Erkki Hara 31.1. saakka, valtiot. tri Raimo Ilaskivi, kunnallissiht. Pentti Kauhane, fil.lis. Arne Laurila, piirisiht. Aulis Leppänen, rva Hellä Meltti, varat. Kaarlo Pettinen, päätoimitt. Pentti Poukka 1.2. lukien, dipl.ins. Kari Rahkamo, pankinjoht. Erik Witting ja valtiot.maist. Arne Välikangas (12.1. 7 §, 26.1. 57 §).

Selvityksen antamisesta valtuustolle kaupungin johdon kuulumisesta yksityisten liikeyritysten johtokuntiin tekivät vt Taipale ym. 18.10. aloitteen esittäen, että kaupunginhallitus laatisi kiireellisesti selvityksen siitä, missä määrin kaupunginjohtajat ja kaupungin muu korkein virkamiesjohto kuuluu yksityisten liikeyritysten hallinto- ja johtaelimiin sekä esittäisi valtuustolle yksityiskohtaisen luettelon tilanteesta. Kaupunginkanslian lainopillinen osasto totesi selvityksen laatimisen edellyttävän, että kaupungin virkamiehet olisivat velvolliset antamaan aloitteessa tarkoitettut, yksityisluonteisiksi katsottavat tiedot. Asiasta ei kuitenkaan ole kunnallislaisissa eikä muussakaan laissa tai asetuksessa nimenomaisia säännöksiä. Myöskään ei ole olemassa mitään yleistä säännöstä, joka kieltäisi kaupungin virkamiehiä hoitamasta aloitteessa tarkoitettuja toimia. Lainopillinen

osasto katsoi, että virkamiehen velvollisuus virkasäännön III luvun perusteella on anoa palkkalautakunnalta lupaa, jos tehtävää yksityisessä liikeyrityksessä on pidettävä sivutoimena tai jos tehtävien hoitaminen haittaa hänen virkatoimiaan. Muuta velvollisuutta virkamiehellä ei aloitteessa tarkoitetuissa tapauksissa voida katsoa olevan. Kaupunginhallitus katsoi lainopillisen osaston lausuntoon viitaten, ettei sillä ollut laillista oikeutta vaatia kaupungin virkamiesjohdolta aloitteessa tarkoitettua selvitystä ja esittää sitä valtuustolle. Valtuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.12. 786 §).

Kaupunginkanslian hallinnolliseen osastoon päätettiin 1.1.1973 lukien perustaa kaksi 34. pl:n apulaiskaupunginsihteerin virkaa (21.6. 441 §). Lainopillisen osaston kaupunginlakimiehen virkaan valittiin varat. Jarl-Erik Kuhlefeldt tavanmukaisilla ehdoilla (15.11. 658 §).

Valtuusto päätti myöntää varat. Pekka Alaselle eron kaupunginlakimiehen virasta 1.2. alkaen (26.1. 81 §).

Valtuusto valitsi v. 1969 (ks. s. 7) 36. pl:n kaupunginlakimiehen virkaan varat. Pekka Sormusen. Valtuuston ja lääninhallituksen asiaa koskevasta päätöksestä varat. Erkki Aalto-Setälä valitti korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka tutki asian ja katsoi, että asian valmistelu ei ollut tapahtunut kunnallislain 44 ja 92 §:n säännösten mukaisesti, joten valtuuston päätös oli tämän vuoksi syntynyt laista poikkeavassa järjestyksessä. Koska Sormunen oli 20.10.1970 saanut eron kaupunginlakimiehen virasta, korkein hallinto-oikeus katsoi, että enemmän lausunnon antaminen asiasta raukesi.

Liikkeenharj. Svea Talasmäki ja kirvesmies Aarre Merikukka olivat kumpikin erikseen tehneet valtioneuvoston oikeuskanslerille kantelun kaupunginlakim. Sormusen menettelystä erään konkurssiasian yhteydessä. Merikukan kantelun osalta oikeuskansleri katsoi, etteivät Merikukan kirjoitukset antaneet

oikeuskanslerin taholta aihetta enempiin toimenpiteisiin. Talasmäen kantelun osalta oikeuskansleri ilmoitti mm., että koska Sormunen oli saanut virkaeron, ei hänen menettelynsä kantelun alaisessa asiassa antanut aihetta muihin toimenpiteisiin kuin että jäljennös päätöksestä lähetetään Sormuselle ja kaupunginhallitukselle tiedoksi. Merkittiin tiedoksi (17.5. 289 §).

Muu yleinen kunnallishallinto

Hankintatoimistoon päätettiin 1.1.1973 lukien perustaa kaksi 8. pl:n puhelunvälittäjän virkaa ja lakkauttaa 9. pl:aan kuuluva painajan virka (21.6. 441 §, 13.12. 744 §).

Kaupunginarkisto. Valtuusto päätti hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti Helsingin kaupunginarkiston johtosäännön mietinnön n:o 5 liitteen 4 mukaisena ja kumota v. 1945 hyväksymänsä Helsingin kaupunginarkiston johtosäännön siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen (17.5. 291 §, khn mtö n:o 5, kunn. as. kok. n:o 71).

Kaupunginvaltuusto päätti kumota eräiden asiakirjojen säilyttämisen vähimmäisajoista ja hävittämistä v. 1958, 1960 ja 1961 tekemänsä päätökset. Samalla kaupunginvaltuusto päätti kunnallisiin arkistoihin kuuluvien eräiden asiakirjojen hävittämistä v. 1956 annetun sisäasiainministeriön päätöksen 4 §:n ja valtionarkiston kirjeen n:o 980/26.11.1970 nojalla määrätä eräiden arkistoasiakirjojen hävittämistä (14.6. 379 §, 1.11. 610 §, kunn. as. kok. n:o 128).

Rahatoimistoon päätettiin 1.1.1973 lukien perustaa seuraavat virat: 10. pl:n apulaiskirjanpitäjän virka sekä kaksi 8. pl:n ja kaksi 7. pl:n toimistoapulaisen virkaa (21.6. 441 §).

Verotustoimi. Kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa verohallitukselle, ettei sillä ollut huomauttamista verolautakunnan ja tutkijalautakunnan kokoonpanoon ehdotetuista muutoksista (12.1.27 §, 5.4. 197 §, 29.11. 694 §).

Kaupunginvaltuusto päätti myöntää vapautuksen verolautakunnan jäsenen tehtävästä fil.kand. Jussi Pikkusaarelle ja kirvesmies Kaarlo Sarvistolle sekä valita heidän tilalleen vastaavasti kirjaltaja Jouko Vannisen ja sähköasent. Jouko Pessin (19.4. 218 §, 29.11. 691 §) sekä vapautuksen varajäsenen tehtävästä dipl.ekon. Stig Granqvistille, jonka tilalle valittiin dipl.ekon. Nanna Lilius, kaikki v:n 1973 lopussa päättyväksi toimikaudeksi (29.11. 692 §).

Kaupunginvaltuusto päätti myöntää varat. Stig Wibergille vapautuksen tutkijalautakunnan jäsenen tehtävästä ja valita varat. Rabbe Starckin uudeksi jäseneksi lautakuntaan v:n 1973 lopussa päättyväksi toimikaudeksi (12.1. 10 §).

Valtiovarainministeriö on v:sta 1964 alkaen useaan otteeseen kiinnittänyt kaupungin huomiota veroviraston hajasijoitukseen, sen käytössä olevien huonetilojen huonoon kuntoon ja epätarkoituksenmukaiseen sijaintiin. Verohallitus on ilmoittanut pitävänsä tärkeänä riittävien ja tarkoituksenmukaisten huonetilojen hankkimista verovirastolle mahdollisimman pian. Kaupunginvaltuusto päätti, että veroviraston käyttöön hankitaan huonetilat ns. Merihaan alueelle rakennettavasta toimistotalosta merkitsemällä niiden hallintaan oikeuttavat Kiinteistö Oy Merihaan yhteensä enintään 2 000 000 mk:n nimellisarvoiset osakkeet (23.2. 117 §).

Viranhaltijain ja työntekijäin palkka-, työjärjestely- ym. kysymykset

Kaupungin luottamusmiesten palkkiosäännön uusiminen ja kaupungin viranhaltijain kokouspalkkiosäännön muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kumota v. 1966 vahvistetun Helsingin kaupungin luottamusmiesten palkkiosäännön ja hyväksyä uuden palkkiosäännön. Samaten kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin viranhaltijain

1. Kaupunginvaltuusto

kokouspalkkiosäännön 1 §:n. Uusi kaupungin luottamusmiesten palkkiosääntö ja viranhaltijain kokouspalkkiosäännön muutos tulevat voimaan 1.1.1973 lukien (13.12. 734 §, kunn. as. kok. n:o 147).

Talonmiesten työaikamääräysten vahvistaminen. Kunnallisen sopimusvaltuuskunnan toimisto saattoi kuntien ja kuntainliittojen tiedoksi yleiskirjeellään n:o 32/71 talonmiesten työaikajärjestelyjä koskevan suositussopimuksen sisällön, jonka kuntien keskusjärjestöt sekä Suomen kunnallisten työntekijäin ja viranhaltijain liitto tekivät 17.5.1971 talonmiesten työaikalain 19 §:n 2 mom:n säännösten nojalla. Suositussopimus koskee kaikkia tämän lain soveltamispiiriin kuuluvia, talonmiestehtäviä suorittavia kunnallisia viranhaltijoita ja työntekijöitä. Suosituksesta neuvoteltiin KTV:n Helsingin yhteisjärjestön kanssa, ja asiasta päästiin sopimukseen lokamarraskuun 1971 vaihteessa. Palkkalautakunta hyväksyi neuvottelutuloksen sellaisenaan. Talonmiesten työaikamääräykset oli tarkoitettu noudatettaviksi 1.11.1971 lukien. Kaupunginvaltuusto päätti vahvistaa talonmiestehtäviä suorittavia viranhaltijoita ja työntekijöitä koskevat työaikamääräykset (12.1. 38 §, kunn. as. kok. n:o 3).

Kaupungin palveluksessa olevien vuosilomasäännön muuttaminen. Palkkalautakunta oli huomauttanut, että Helsingin kaupungin palveluksessa työsuhteessa olevien vuosilomasääntöön olisi tehtävä vuosilomalain muuttamisesta ja uusista määräyksistä työehtosopimuksissa johtuvat vuosilomaoikeutta ja palvelusvuosien laskemista koskevat muutokset. Kaupunginvaltuusto päätti kumota em. vuosilomasäännön 2 §:n 4 ja 5 kohdan sekä muuttaa 2 §:n, 3 §:n ja 5 §:n. Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että 2 ja 3 §:ään tehtyjä muutoksia sovelletaan 1.4.1972 jälkeiseltä ajalta määräytyvään vuosilomaan ja lomakorvaukseen (29.11. 711 §, kunn. as. kok. n:o 141).

Konekirjoituslisäjärjestelmän muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti 1) että pääasialli-

sesti konekirjoitustyötä tekeville kaupungin palveluksessa oleville viranhaltijoille maksetaan konekirjoituslisää, jonka suuruus määräytyy toisaalta konekirjoitusnopeuteen perustuvan palkkaluokan (peruspalkka ikälisineen) sekä mahdollisen henkilökohtaisen palkanlisän välisen erotuksen suuruiseksi, 2) että konekirjoitusjärjestelmän täytäntöönpano-ohjeet vahvistetaan esityksen mukaisina, 3) että kohtien 1) ja 2) mukaiset konekirjoituslisää koskevat määräykset otetaan käyttöön lopullista täytäntöönpanopäätöstä seuraavan kalenterikuukauden alusta lukien ja 4) että päätöksen kohta 1) saatetaan kunnallisen sopimusvaltuuskunnan hyväksyttäväksi. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen: hyväksyessään kaupunginhallituksen ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että pääasiallisesti konekirjoitustyötä suorittaviin työsuhteissa oleviin toimihenkilöihin sovelletaan vastaavaa päätöksen edellyttämää käytäntöä (1.11. 639 §).

Luottamusmiehille suoritettavan päivärahan ja matkakustannusten korvauksen perusteiden sekä ulkomaanmatkoille eräissä tapauksissa suoritettavan hotellikorvauksen perusteiden vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti

1) ettei Helsingissä voimassa olevia matkustussäännön määräyksiä sovelleta myöskään luottamusmiehiin siltä osin, kun ne ovat ristiriidassa kulloinkin voimassa olevan kunnallisen virkaehtosopimuksen määräysten kanssa,

2) että luottamusmiehille suoritetaan korvaus oman auton käytöstä sekä virkamatkojen yhteydessä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa, hotellikorvausta ja yömatkaraaha niiden korvauserusteiden ja määrien mukaan, joita kulloinkin sovelletaan kaupungin viranhaltijoihin sekä

3) että kaupunginhallitus ja sen yleisjaosto ulkomaanmatkojen kysymyksessä ollessa yksittäistapauksessa voivat hyväksyä hotellikorvauksen suorittamisen myös todellisen, veloitetun hinnan mukaan, ylittäen kunnal-

lisessa virkaehtosopimuksessa tältä osin edellytetyn hotellikorvauksen enimmäismäärän (9.2. 101 §).

Eläke-ennakon maksamisesta eläkkeelle siirtyneille ennen kansaneläkkeen myöntämistä tekivät vt Leivo-Larsson ym. aloitteen 12.1. Aloitteessa kiinnitettiin huomiota moniin vaikeuksiin, joihin useat eläkeläiset joutuvat eläkeasioiden hitaan käsittelyn takia Kansaneläkelaitoksessa. Asian parantamiseksi aloitteentekijät ehdottivat, että valtuusto antaisi kaupunginhallituksen tehtäväksi asettaa toimikunnan nopeasti harkitsemaan sellaisen järjestelmän luomista, että kaupunki maksaisi eläkkeelle siirtyvälle ennakkomaksuna tulevaa kansaneläkettä mahdollisine lisineen ja asuntotukea vastaavan summan eläkeanomuksen ratkaisemiseen saakka, jolloin ennakon saajalta voitaisiin takautuvasti maksettavasta eläkesummasta periä takaisin kaupungin maksama ennako. Huoltolautakunta katsoi kansaneläkeasioiden käsittelyn hitauden kaipaavan pikaisia korjaustoimenpiteitä. Kansaneläkeasioiden käsittelyn hitauden johdosta joutuu osa eläkehakemuksensa vireille panneita henkilöitä päätöstä odottaessaan muiden varojen puutteessa turvautumaan huoltoapuun. Eläkkeiden maksun viivästyminen merkitsee kaupungille tarpeettomia huoltoapumenoja. Aloitteessa kaavaillun järjestelyn osalta lautakunta totesi, että kansaneläkelain 79 §:n mukaan kansaneläkettä ei saa ulosmitata eikä eläkettä siirtää. Kansaneläkelain 43 §:n 1 mom. ja 44 § oikeuttavat kuitenkin eläkelaitoksen päättämään, että eläke maksetaan sosiaalilautakunnalle, jos eläkkeen saaja huoltoapulain mukaisesti saa laitoshoidtoa tai hoitoa yksityiskodissa tahi milloin eläkkeen maksamista sen saajalle itselleen ei voida pitää hänen elämäntapojensa tai muun erityisen syyn takia suotavana. Aloitteessa tarkoitettu järjestely voitaisiin toteuttaa vain lakia muuttamalla, mitä lautakunta ei pitänyt tarkoituksenmukaisena.

Kaupunginhallitus päätti 25.9. esittää Kansaneläkelaitokselle tarvittaviin toimenpitei-

siin ryhtymistä eläkeasioiden käsittelyn jouduttamiseksi siten, etteivät eläkkeensaajat joutuisi eläkkeen viivästyminen takia taloudellisiin vaikeuksiin. Lisäksi tehtiin Suomen Kaupunkiliitolle 7.8. esitys toimenpiteisiin ryhtymisestä muun eläkelainsäädännön yhtenäistämiseksi eläkkeiden anomisen ja nostamisen osalta kansaneläkelain säännöksiä mallina pitäen. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (1.11. 647 §).

Eläkkeitä koskevat asiat. Kaupunginvaltuusto päätti myöntää ylimääräisen eläkkeen seuraaville 100 v. täyttävälle tai täyttäneille henkilöille: rva Aina Elomalle 10.12. lukien (15.11. 672 §), rva Johanna Neumanille 22.10. lukien (20.9. 550 §), nti Lyyli Swanille 25.6. lukien (17.5. 312 §), rva Josefina Wilénille 19.4. lukien (22.3. 179 §) ja rva Hanna Villgrenille 8.12. lukien (15.11. 671 §). Ylimääräisten eläkkeiden suuruus on 185.20 mk/kk niihin kulloinkin tulevine korotuksineen.

Edelleen kaupunginvaltuusto päätti myöntää talonmies Sulo Lindblomille 1 134.40 mk:n suuruisen ylimääräisen eläkkeen kuukaudelta 1.1.1972 alkaen kuitenkin kunnallisen eläkelaitoksen eläkesäännön 19 §:ssä määritellyin varauksin (26.1. 72 §) sekä lastentarh.op. Ethel Wikbergille 1.8.1972 alkaen 993.50 mk:n perusmääräisen ylimääräisen eläkkeen kuukaudelta, mistä kuitenkin oli vähennettävä Wikbergille myönnetyn lakisääteisen eläkkeen määrä (20.9. 551 §).

Kaupunginvaltuusto ei ollut katsonut voitavansa myöntyä niihin ylimääräisen eläkkeen myöntämistä koskeviin anomuksiin, joita olivat tehneet lastenhoit. Aino Ahonen, os.hoit. Eeva Saarelainen ja kansak.op. Aina Sarvilahti (23.2. 129 §, 1.11. 640 §).

M u u t a s i a t

Kunnallisvaalit. Kaupunginvaltuusto päätti asettaa kunnallisvaalien toimittamista varten kunnan keskusvaalilautakunnan sekä valita

1. Kaupunginvaltuusto

siihen jäseniksi v. 1972 varatuomarit Seppo Horstin ja Anssi Karkisen, lainopin kand. Hemmi Pääkkösen, lakit.lis. Gustaf Möllerin ja toim.joht. Heikki Niemelän sekä varajäseniksi varatuomarit Seppo Jyrkämän ja Eino Malisen, kansanedust. Pekka Vennamon, dosentti Kari Aspin ja toimitt. Sulo Ikosen. Samalla kaupunginvaltuusto määräsi valituista jäsenistä kunnan keskusvaalilautakunnan puheenjohtajaksi varat. Seppo Horstin ja varapuheenjohtajaksi varat. Anssi Karkisen (21.6. 416 §).

Kaupunginvaltuusto päätti, että Helsingin kaupunkiin asetetaan 25 vaalitoimikuntaa v. 1972 toimitettavien kunnallisvaalien johdosta laitoksissa järjestettävää ennakoäänestystä varten. Samalla kaupunginvaltuusto valitsi näihin vaalitoimikuntiin jäsenet ja varajäsenet sekä määräsi kullekin vaalitoimikunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan (31.5. 330 §, 21.6. 417 §, 6.9. 476 §).

Samaten kaupunginvaltuusto päätti valita 1. ja 2.10. toimitettujen vaalien vaalilautakuntien jäsenet sekä määrätä kullekin lautakunnalle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan (6.9. 478 §).

Keskusvaalilautakunnan ilmoitus 1. ja 2.10. toimitettujen kunnallisvaalien tuloksesta merkittiin tiedoksi (1.11. 627 §).

Ystävyyskaupunkisuhteiden solmiminen Helsingin ja Hanoiin kesken sekä kaupungin osallistuminen Hanoiin jälleenrakentamiseen. Vt Hyvönen ym. esittivät 6.9. tekemässään aloitteessa, että kaupunginvaltuusto kehottaisi kaupunginhallitusta ryhtymään toimenpiteisiin ystävyyskaupunkisuhteen aikaansaamiseksi Helsingin ja Vietnamin Demokraattisen Tasavallan pääkaupungin Hanoiin välillä ja

tekemään esityksen, jonka pohjalta Helsinki osallistuisi Hanoiin jälleenrakentamiseen tähtäävään avustustoimintaan. Aloitteessa viitattiin hirvittäviin kärsimyksiin, joita Vietnamin väestö on joutunut kokemaan. Kaupunginkanslian lainopillinen osasto viittasi lausunnossaan kunnallislain 4 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan »Kunnan on tämän lain mukaan ja lain muutoin säätämässä rajoissa hoidettava yhteiset talous-, järjestys- ja muut asiansa, mikäli ne voimassa olevien lakien ja asetusten mukaan eivät ole muun kuin kunnallisen viranomaisen käsiteltäviä». Kunnan toimivaltaan kuuluvan asian on oltava kunnan jäsenten yhteinen siten, että sitä on pidettävä koko kunnalle tärkeänä. Koska esitetty avustustoiminta ei kohdistuisi kunnan alueeseen eikä sen jäseniin välillisestikään, on katsottava, ettei se ole kunnallislain 4 §:ssä tarkoitettu kunnan yhteinen asia, eikä sitä näin ollen voida pitää kunnan toimivaltaan kuuluvana. Kaupunginhallitus totesi, ettei Hanoiin jälleenrakentamiseen osallistuminen kunnallislain mukaan kuulu kunnan, vaan pikemminkin valtion toimivaltaan. Valtioneuvosto onkin saatujen tietojen mukaan tehnyt periaatepäätöksen Suomen osallistumisesta Vietnamin avustus- ja jälleenrakennustyöhön. Valtion osallistuessa tähän hankkeeseen osallistuvat kaikki suomalaiset ja siten myös helsinkiläiset välillisesti mainittuun jälleenrakennustyöhön ilman erityistä ystävyyskaupunkisopimustakin. Kaupunginhallitus katsoi, etteivät aloitteessa esitetyt toimenpiteet ole osittain laillisesti mahdollisia, eivätkä muutoinkaan tarpeellisia itse asian kannalta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (13.12. 758 §).